

סמל רוזן מרדכי

2163930

בן אידה וזאב

נולד ב-כ"ד בניסן תשי"ד 27.4.1954

התגייס לצה"ל באוגוסט 1972

שרת בסיירת אגוז

נפל ב- ט"ז בתשרי תשל"ד 12.10.1973

בעת מילוי תפקידו.

רון מרדכי,

מרדכי (מוטי), בן אידה וזאב, נולד ביום כ"ד בניסן תשי"ד (27.4.1954) בנהריה להוריו, מניצולי השואה. הוא למד בבית-הספר היסודי "התומר" בעכו, שמה עברו הוריו להתגורר, וזכה תמיד לשבחים מפי מוריו. מכיוון שלמד באהבה ושאף לקנות דעת, עשו ההורים את כל המאמצים כדי לקרבו אל הלימודים, אף-על-פי שלא שררה רווחה כלכלית בבית. כבן שבע היה כאשר החל לפרוט על פסנתר, ולאחר זמן קצר נכנס לתזמורת הנוער העירונית. בשקידה קנה לו גם שליטה בנגינה בחצוצרה ובטרומבון. מוטי היה ברוך כישרונות, ועד מנהרה קנה לו שם של מוסיקאי שעתידו לפניו ואף החל להדריך את הנערים הצעירים, שהצטרפו לשורות התזמורת. בין חבריו היה המנהיג, והם העריכוהו ואהבוהו, ידעו להכיר בווישר הליכותיו ובכישרון הארגון שלו. הוא היה שואף-שלמות מושבע, והתמיד בהשגת המשימות שהציב לעצמו. מכיוון שהיה תלמיד מעולה, החליטו הוריו לשלוח אותו ללמוד בבית-הספר התיכון "הריאלי" בחיפה. הנסיעות הארוכות והמייגעות מדי יום ביומו לא הרתיעו אותו, וגם שם הצטיין בעושר כישרונותיו. באותה תקופה המשיך והתקדם בנגינתו עד שנבחר להשתתף בהרכב הקונצרטי של התזמורת. יחד עם כל עיסוקיו אלה היה חבר בתנועת "הצופים" ועסק בספורט. בענף הקליעה למטרה זכה בפרסים אחדים. מנהל בית-הספר "הריאלי" מר שפירא, אמר עליו שהיה אחד מטובי הבוגרים של בית-הספר - אחד מאלה שמהם ציפו לגדולות. מנהל בית התזמורת בעכו אמר שמוטי היה אחד הכישרונות הגדולים של המוסד - גם המוסיקאים קיוו שיבוא היום והוא יפאר את תחום המוסיקה בארץ.

מרדכי גויס לצה"ל בראשית אוגוסט 1972. אם כי יכול היה להצטרף לתזמורת צה"ל, העדיף לשרת ביחידה קרבית. הוא הוצב לחיל הרגלים והשתלם בקורס מ"כים חי"ר. יחד עם יחידתו השתתף במרדפים אחר מחבלים בלבנון, ובחופשותיו שב מחר לביתו האהוב. בשעות הפנאי המשיך לפרוט על הפסנתר ולכתוב שירים. במלחמת יום-הכיפורים שירת כמש"ק סיירים ברמת-הגולן. ביום ט"ז בתשרי תשל"ד (12.10.1973) נפגע ונפל בהפגזה ארטילרית בצומת כפר מעין. הוא הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין בנהריה. השאיר אחריו הורים, אח ואחות. לאחר נופלו הועלה לדרגת סמל.

במכתב תנחומים למשפחה השכולה כתב מפקדו: "נהגנו לקרוא לו מוטי והוא היה אחד מלוחמינו המעולים. תקופת הכשרתו בצבא עשתה אותו לא רק ללוחם מצוין, אלא גם למנהיגם ולמדריכם של חבריו. מוטי היה חביב ושקט, אך עובדה זאת לא סתרה את יכולת המנהיגות הטבעית שהייתה בו. בכל תרגיל, בכל הזדמנות, גילה מוטי אחד מכישרונותיו הרבים. תמיד שאף להשיג את הטוב ביותר, ואם אפשר - את המושלם. עם נפילתו איבדנו את אחד מטובי לוחמינו, ורעיו אבדו את הטוב שבחברים".

לזכרו של מוטי נרכש פסנתר על-ידי הוריו והוצב בחדר לימוד-הפסנתר בבית התזמורת העירונית, והחדר נקרא על שמו; כמו כן נערך לזכרו קונצרט בכיצוע מורים ותלמידים בבית התזמורת.

"יהי זכרו ברוך"

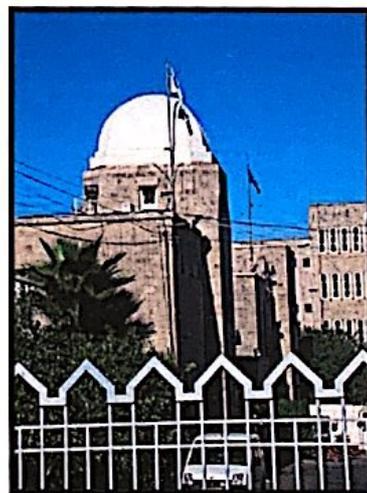
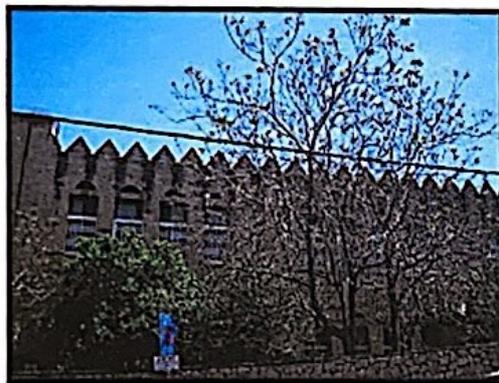

סיירת אגוז

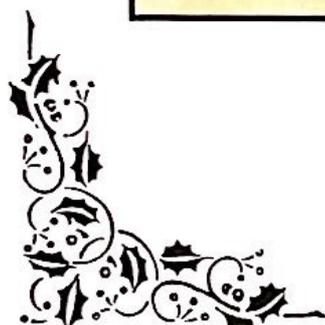

בית הספר בו למד מרדכי ז"ל

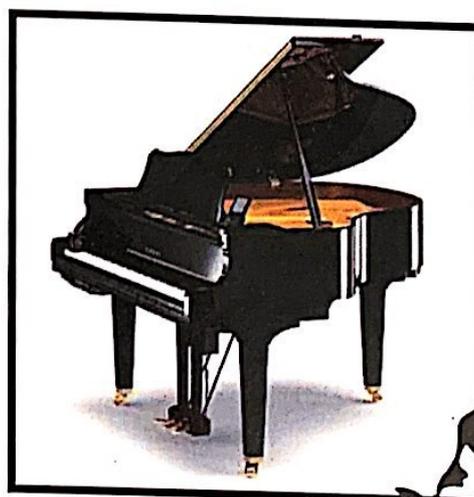
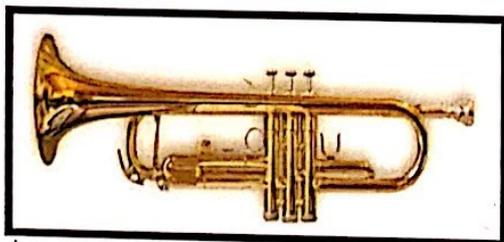
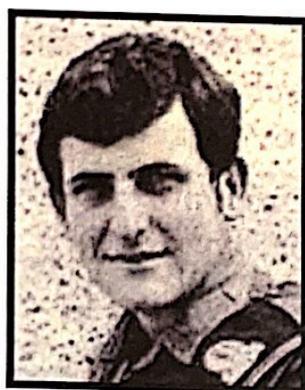
בית הספר הריאלי העברי בחיפה נוסד לפני פרוץ מלחמת העולם הראשונה. הקורטריון של המכון היהודי לחינוך טכני בא"י, מיסודה של חברת "עזרה", החליט להקים בחיפה טכניקום ובית ספר ריאלי, וקבע (בישיבתו ב- 20.10.1913) ששפת ההוראה של המקצועות המדויקים תהיה גרמנית. החלטה זו עוררה תסיסה גדולה בארץ כולה ובמיוחד בחיפה. בנובמבר אותה שנה נתכנסה בחיפה אספת מחאה נגד החלטות הקורטריון והוחלט בה לייסד בית ספר ריאלי שכולו עברי. הועד הפועל הציוני המצומצם, שהתכנס בפולין, נענה ליוזמה מא"י והחליט על ייסוד בית הספר הריאלי העברי בחיפה. למנהל בית הספר נתמנה ד"ר ארתור בירס. ביה"ס נפתח בחנוכה תרע"ד (סוף דצמבר 1913). כשישים תלמידים של ביה"ס "עזרה" על מוריהם (מירונסקי, נוימן ונפחא) עזבו לאות מחאה את בניין ביה"ס של "עזרה" ועברו לבית הכנסת "הדרת קודש", משכנו הזמני של בית הספר הריאלי העברי. בסוף תשט"ו (1955) התפטר יוסף בנטויץ מתפקידו וכמנהל במקומו מונה יצחק שפירא, שכיהן עד אז כמנהל הכיתות התיכוניות בהדר וכסגן המנהל הכללי. הוא שימש כמנהל המוסד עד לשנת 1983. בשנות כהונתו התרחב בית הספר עוד, נבנו בניינים חדשים בבית בירס וכן סניף הכיתות התיכוניות במרכז הכרמל (סה"כ 7 סניפים - 3 יסודיים ו- 4 תיכוניים), הונהג שכר לימוד מדורג ושונה מבנה ביה"ס: שש כיתות יסוד ו-שש כיתות תיכוניות. נפתחו מגמות לימוד נוספות, שהפכו אח"כ למסלולי לימוד. התרחבה וגובשה "חברת התלמידים". הונחו היסודות למפעל "השירות לכלל" של התלמידים ("מחויבות אישית") וכן גובשו פרויקטים חינוכיים נוספים. בראשית שנות ה-70 החל ביה"ס בקליטת תלמידי הרפורמה במסגרת מיוחדת ולפי דגם מיוחד (ללא הקבצות!), גובשו דפוסים קבועים לעבודתו של המורה, המחנך ומרכז המקצוע, והורחבה רשת ההדרכה והפיקוח על המורים החדשים. בשטח החינוך הלך ביה"ס בדרך המיזוג בין עקרונות המרות והחופש.

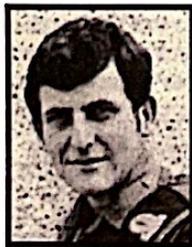
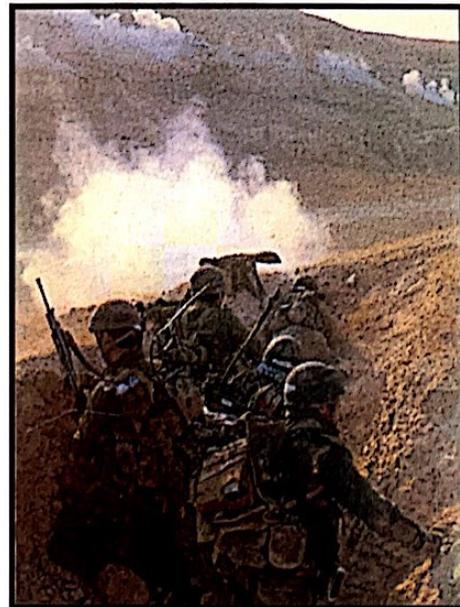
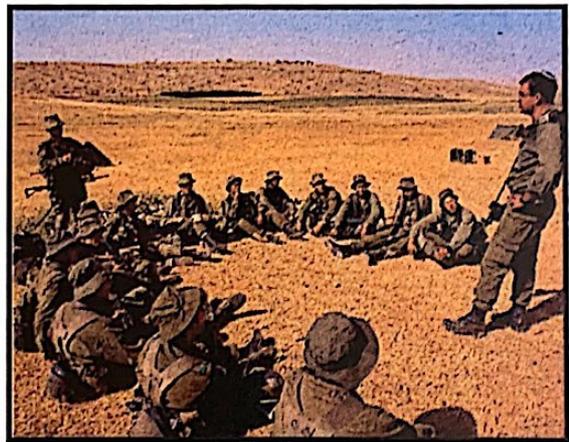
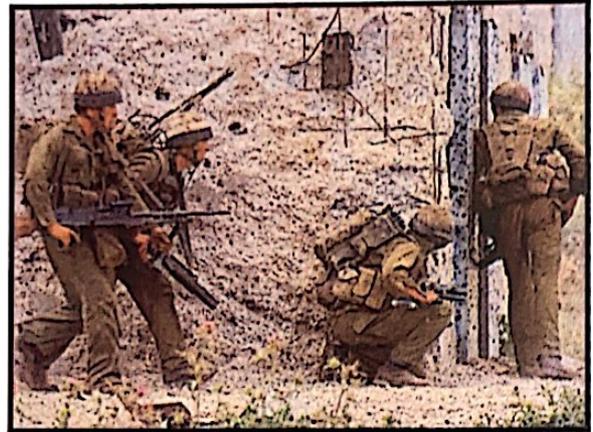
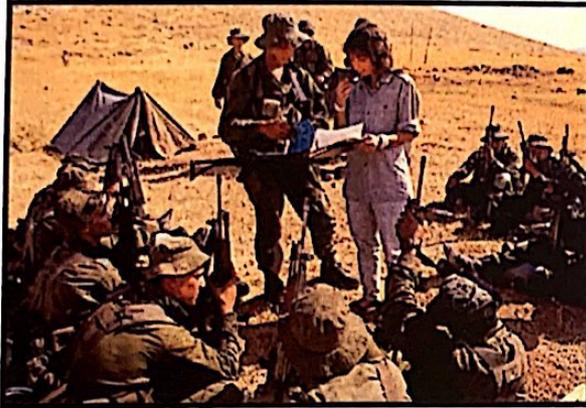
בית הספר הריאלי בחיפה בו למד

תחביביו של מרדכי ז"ל

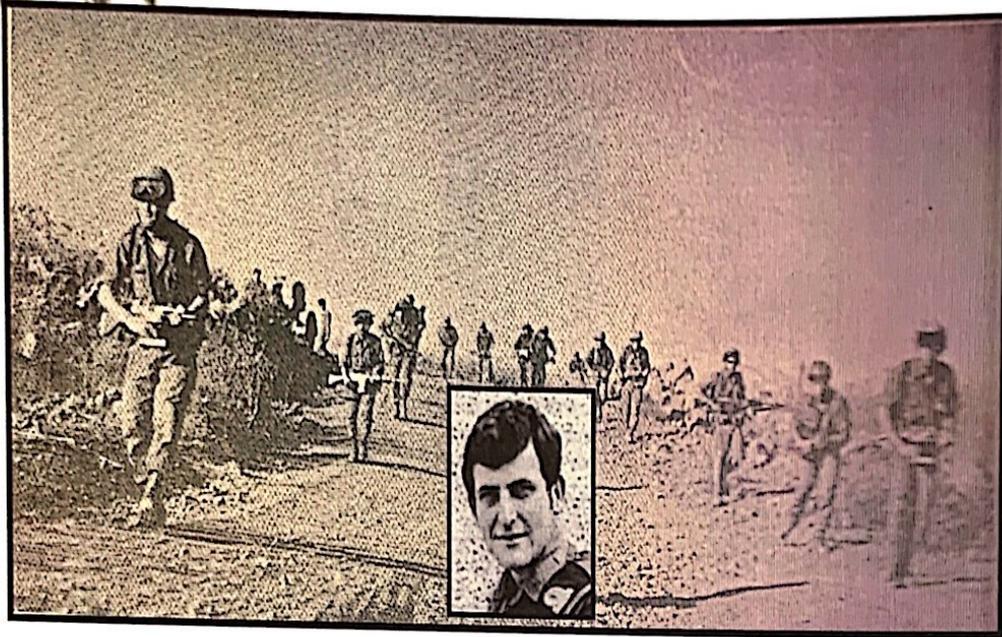

באימונים

רוזו מרדכי ז"ל

חיילי אגוז בעת אימון

סיירת אגוז

מלחמת ההתשה במובלעת הסורית [נובמבר 73 עד מאי 74]

קווי הפסקת האש בחזית הסורית, שנקבעו ביום 24 באוקטובר 1973, נתנו ביטוי נאמן להישגים הצבאיים של לוחמי גולני ופיקוד צפון בתום הקרבות. צה"ל שלט בשטח של 500 קמ"ר ובכלל זה מוצבי החרמון ["מוצב בחרמון הסורי", "מוצב הפיתולים" ו"מוצב שיא החרמון" – בגובה של 2814 מ' מעל פני הים]. במרבית שטחה של "המובלעת" נשען קו המוצבים החדש של שורת הרי געש [תל א-שמש, תל מרעי, תל ענתר ותל מסחרה], היה נוח להגנה, וכמעט לכל ארכו היה ללוחמי צה"ל יתרון טופוגרפי מלבד הקטע הדרומי מול גיזרת תל א-חרה, תל שהיה בידי הסורים.

לאחר מלחמת יום הכיפורים הפרו הסורים את הפסקת האש כמעט מידי יום, ומאמצע חודש מארס 1974 הפכו ההטרדות לתקריות אש רצופות, שלבשו אופי של מלחמת התשה.

הצבא הסורי הפעיל העיקר יחידות ארטילריה אך גם יחידות שריון וחיל רגלים. הפגזות תותחים ומרגמות הפכו לעניין שבשגרה, והמונחים "יום קרב", "כוננות ספיגה", "יציאות", "נפילות" וכיו"ב נכנסו לשימוש יום יומי באוצר המילים של חיילי גולני בזמן מלחמת ההתשה ב"מובלעת הסורית".

היחידה במלחמת יום הכיפורים

מלחמת יום הכיפורים תפסה את היחידה כשהיא פזורה בכל גבולות הצפון וכבר בהפגזת הפתיחה נפגעו מספר מלוחמיה בקוניטרה. במהלך הלחימה השתתפה היחידה ברוב הקרבות ברמת הגולן החל מטהור הרמה וכיבושה מחדש דרך קרבות הבקעה אל "המובלעת" וההגנה עליה מול התקפות הנגד במשך המלחמה וכלה בקרבות ההתשה שלאחריה, ובמלחמה על שיא החרמון.

מכתב הערכה ללוחמי סיירת אגוז מאלוף פיקוד צפון

ש מ ר
א ר ש ר

מפקדת פקוד הצפון
האלוף לשכת
02/106/7 סל'
1238 מב
אדר חשל"א
מרץ 1972

מפקד יחידה 483

אורי יודי |

לסכום כמה מהמבצעים שלכם עולה בי הדחף לכתוב

אליכם מספר מילים.

מפקדת הפקוד סומכת עליכם ורוצה להטיל עליכם מבצעים;

יחידות אחרות מחזרות אחריכם ושמהות לשתף אתכם פעולה; כל מי שפקד

עליכם במבצעים ועקב אחרי התנהגותכם - מלא התפעלות והערכה.

חשבתי שמן הראוי שאבשיך ואתה מדעו זאת.

מרדכי גור, אלוף
אלוף פקוד הצפון

מג/רק

ש מ ר

על היחידה

צריף קטן, שנים שלושה ג'יפים מזוודים, מספר נעליים אדומות וקומץ בחורים מתנדבים. אלה הוו את ה"חוליה" הצפונית- אותה חוליה שהפכה ברבות הימים לסיירת פיקוד צפון. סיירת "אגוז".

תפקידי החוליה הסתכמו באבטחת המוביל הארצי ובסיוורים בודדים בגבול הצפון, אולם עם התגברות הפעילות החבלנית לאורך הגבול וגם התגברות הסכנה ביישובי הצפון כן רבו המשימות ומגוון הפעילויות שהוטלו על אותה יחידה שהלכה וגדלה מאותה "חוליה" ל"יחידה" ועד ל"פלוגה".

לוחמים נוספים ומתנדבים רבים החלו למלא את השורות, ה"צעירים" הפכו ל"ותיקים" ומסורת לוחמים החלה להתגבש ביחידה.

במלחמת ששת הימים השתפה היחידה בקרבות בגולן, עד כבוש קונטרה, ועם שוך הקרבות קבלה עליה היחידה את משימת אבטחת גבולות הצפון- ירדן סוריה ו- לבנון. עיקר פעולתה ועבודתה של היחידה היה בעבודות הביטחון השוטף בן המלחמות. לא קלים היו החיים השגרתיים בסיירת עיקר פעולתה בין המלחמות, כאשר בחוץ בעורף הרגשת שלום ובטחון ואילו כאן מלחמה יום יומית עם החום והקור עם מחבלים וצבא אויב ולפעמים עם היצר- זה הקורא לך עזוב, לך למרכז השתעשע ראה כולם עושים כך. שם אין מלחמה אין מתח אין חששות אין חברים "נופלים".

היו שלא עמדו בזה ונשרו אך אלה שנשארו הם היו התוך, חרך, והטעים, עם הקליפה הקשה של ה"אגוז". יחסי אחות וקשרי ידידות שהזמן לא יתירם נרקמו בין הלוחמים לבין עצמם ובינם לבין היחידה. קשרים שרק אנשי הסיירת יכלו להבינם ולחושם והם שהיוו את השלד שתמך וחזק את ידיהם של הבחורים לעמוד בשגרה השוחקת של חיי היום יום.

מארבים מארבים ומארבים. בלילות החום של עמק הירדן ולילות הכפור בחרמון. מאות מארבים ללא תוצאות ורק לעיתים התקלות. ובכל מארב אתה חייב להיות ערני, מתוח "אולי דווקא היום יבואו..." שגרת תעסוקה שרק בודדים יכלו לעמוד בה ונוסף לכך סיורי בוקר מתוחים, אבטחת עובדים ומוודדים ברמת- הגולן, מרדפים אחר המחבלים בסבך גבול הלבנון, שרק חיילי היחידה הכירו את השבילים ואפשרויות התנועה בו, שגרה שרק לאחר תקופה יכולת לראות את תוצאותיה- 8 מחבלים במלכיה, 4 מחבלים מדרום לקוניטרה, 5 מחבלים בסיור בוקר ליד קבוץ גשר, 3 מחבלים במרדף ליד חניתה ועוד ועוד מכפר רופין בדרום דרך פסגת החרמון בצפון ועד ראש הנקרה במערב.

אך בכך לא היה די- למרות אבידותיהם המשיכו המחבלים להציק ליישובי הצפון- ירי בזוקות על מנרה, אוטובוס הילדים באביבים, מוקשים דרך הירדן ומארבים לרכב של רמת מגשימים. היו אירועים של יום יום ולכן היה הכרח להעתיק את המלחמה אל בסיסיהם במורדות הגלעד, בפתח- לנד ובכפרים שלאורך הגבול- לפגוע בהם בבתיים ולמנוע מהם את היכולת להגיע לגבול ולהתבסס לאורכו.

כאן נקמת מסכת פעולות התגמול רבות ההעזה והקורבנות וכאן שוב הוכיחו חיילי הסיירת את יכולתם- פעולות מפורסמות כמו "עינתא", "כפר חמאם", "אל- חיאם", פשיטות משוריינות אל הפתח- לנד ואל דרום הליטני הן שיצרו את האמון והרגשת הביטחון אצל מפקדי הצבא שעדיף לשלוח את חיילי הסיירת, הם בוודאי יצליחו, הם אינם מאבדים את דרכם, הם מגיעים למטרה ומבצעים את המשימה ביעילות גם כאשר לא הכול פועל לפי

התוכנית, גם אם יפלו ביניהם חללים גם אם יחזרו עם הרוגים ופצועים- זה יהיה המחיר המינימאלי הדרוש למשימה זו.

מחיר יקר שילמה היחידה בפעולות אלו אולם במחיר זה קנה גבול הצפון שקט ובטחון והיחידה קנתה לה שם של סירת מגובשת, אחידה ויעילה.

הכוח שהגיע את חיילי היחידה להמשיך ולהתמיד בשגרת החיים השוחקת והקשה היה- ישובי הצפון.

קשרים מיוחדים נקשרו בין החיילים ובין היישובים שעל הגבול. בכובד ראש ובהרגשת אחריות יצאו הבחורים למארכים כאשר בעורפם אורות היישוב, קולות הילדים וזרקורי השומרים. הרגשה מיוחדת הייתה לחצות את הירדן כשצהלות מסיבת חנוכה או פורים במועדון המשק המלווה את החיילים.

רגשות אהבה מיוחדים מלאו את ליבם של אלה שטיפסו על שלוחות הרי הלבנון וצפו לאחור לראות את קו האורות הלבנים של ישובי גבול הצפון מול ריכוזי האורות הדלים, הצהובים של כפרי דרום הלבנון. מתוך היישובים יצאו בלילה ואל היישובים חזרו עם שחר. פעמים בילו תקופות ארוכות וקשרו קשרים עם בני הישוב ובנותיו (בעיקר) ופעמים אף לא ידעו אנשי המקום כי חיילי הסיירת עברו כאן הלילה.

חלקם של בני היישובים לא נגרע גם מבין שורות הלוחמים ביחידה ומתוך הקשר המיוחד התנדבו "צפוניים" רבים לסיירת ע"מ לשמור על ביתם ומולדתם.

מלחמת יום הכיפורים מצאה את היחידה כשהיא פזורה בכל גבולות הצפון וכבר בהפגזת הפתיחה נפגעו מספר לוחמים בקוניטרה. במהלך המלחמה השתתפה היחידה ברוב הקרבות ברמת הגולן החל בטיהור הרמה ובכיבושה מחדש דרך קרבות הבקעה אל ה"מובלעת" וההגנה עליה מול התקפות הנגד במשך המלחמה וכלה בקרבות ההתשה שלאחריה, ובמלחמה על שיא החרמון.

צה"ל לא יכול היה להרשות לעצמו להמשיך ולהחזיק יחידה עם ריכוז רב כל כך של איכות, במיוחד לאור התעצמותו והתרחבותו של מערך הלוחם ומתוך המחסור המתמיד בכוח אדם מנוסה וטוב שיוכל להכשיר ולהכין את אותן היחידות החדשות שהוקמו.

הוחלט לפרק את היחידה ולהפיץ את לוחמיה- תלמידיה בכל צה"ל. היום ניתן למצוא אותם כמעט בכל היחידות המובחרות של צה"ל כשהם נותנים הטון וחוד החנית בכל מקום בו הם נמצאים.

כל זאת נתאפשר בזכות הדם, היזע והדמעות הרבות שלוו את היחידה לאורך ההיסטוריה הקצרה והגדולה שלה.

לוחמים רבים נפלו ביחידה וזכרו של כל לוחם חי. קשרים מיוחדים נוצרו בין חיילי היחידה להורים השכולים. ביקורים הדדיים בימי מצוקה ועצב וגם בימי שמחה, קשרים של משפחה לטוב ולרע. בטא זאת אחד ההורים השכולים " ... אבדתי את בני, אולם אני חש כי לי בנים רבים בסיירת...".

סיירת אגוז

למעלה בהר כבר שוקעת השמש
ורוח של ערב פורץ מן הזום
סיירת אגוז את הדרך יודעת
כי בה היא הלכה גם אתמול גם שלשום

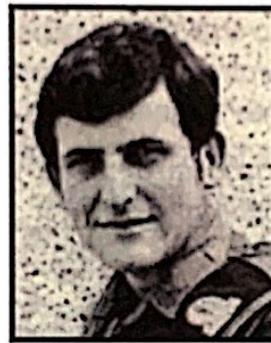
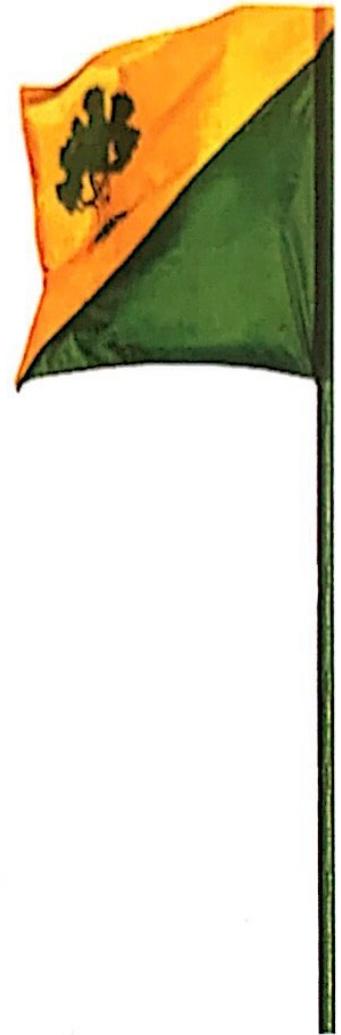
כל מי שדרכו כבר עייפה בינתיים
מיום מפרך ומלילה קודר
מוזר יזיך לו היום שבעתיים
כי זו תהילת הזייל שחוזר

לסיירת אגוז יש קליפה קצת עבה
אך לב של זהב והמון אהבה

בינות מטעי זמניות ותפוז
העין פקוחה והדופק הולם
אולי במדרון האויר שוב מתווז
אבל המושב שממול כבר זולם
הלילה יזדור הסיוור אל העמק
מוזר שוב יצלז את מימי הירדן
ושוב יחזור אל הסוף והגמא
כשבקר זרע על ההר יגזן

לסיירת אגוז יש קליפה קצת עבה
אך לב של זהב והמון אהבה

רבים הימים שטובלים רק בתכלת
אשר טוב היה בם לפצוץ בשיר
אך על דברתנו נזכר בם את אלה
אשר אור היום שוב להם לא יאיר.

רוזן מרדכי ז"ל
1954-1973

